

2021-09-30

Brottsofferjouren Sverige
Hammarby fabriksväg 25, 6 tr
120 30 Stockholm
info@brottsofferjouren.se
www.brottsofferjouren.se
Växel: 08-644 88 00
Brottsofferstöd: 116 006

Remissvar: Snabbare lagföring – ett snabbförfarande i brottmål (SOU 2021:46)

Ju2021/02458

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) har följande synpunkter.

Ett snabbare rättsligt förfarande har från och till aktualiserats. Det är nästan alltid en fördel att en brottsutredning kommer till stånd i nära anslutning till det eller de brott som är i fråga och kan avslutas med en tidig lagföring när förutsättningar härför föreligger. Sen rättvisa kan ytterst vara detsamma som närmast ingen rättvisa alls. Samtidigt finns kvalitets- och därmed rättssäkerhetsaspekter att noga beakta. En målsägande som inte alls får någon utredning verkställd kan uppleva det närmast som ett hån att diskutera ”snabbare lagföring”.

En annan viktig aspekt att beakta är att det finns en viss risk om en allt större del av rättsskipningen förläggs till åklagare och inte till domstol. Därför finns det skäl att iakta viss försiktighet vad gäller utvidgningen av strafföreläggandeinstitutet gällande villkorlig dom. Riskerna finns också att den vägen ibland också kan medföra betänkligheter från ett rent brottsofferperspektiv att det enskilda brott målsäganden upplevt så påtagligt negativt rättsligt hamnar utanför domstol och en vidare uppmärksamhet som ibland kan kännas naturlig och adekvat.

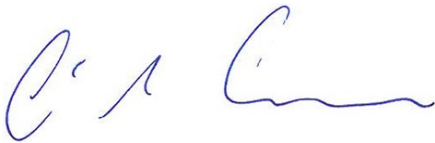
Ett tidsödande delgivningsförfarande med regelverk som gjort det möjligt för den misstänkte att sinka delgivning och därmed fullföljd av utredningar har ofta inte minst längre tillbaka i tiden satt käppar i hjulen för ett snabbare förfarande. Med ett väl fungerande enhetligt elektroniskt kommunikationssätt mellan berörda myndigheter tillsammans med enkla och likväl rättssäkra delgivningsregler bör tiden anses mogen för att verkligen kunna nå framgång rent tekniskt. En väl utvecklad förenklad delgivning där ett inte obetydligt ansvar för att vara nåbar ankommer på den enskilde känns rimligt. Särskilt som det snabbare förfarandet trots allt leder till bättre förutsättningar också för den som är misstänkt att ta till vara sina möjligheter att freda sig från eller kommentera uppkomna misstankar.

Det är från brottsoffersynpunkt angeläget att framhålla att ju allvarigare ett brott är, som exempelvis personrån, desto större kan betänkligheterna vara mot ett snabbt och förenklat förfarande. Till exempel är kvaliteten på förhören med inte minst unga personer

viktig. Det känns också angeläget att få möjlighet att videodokumentera betydelsefulla förhör. En målsägande får aldrig hamna i en utredningssituation som upplevs som "hafsig" och utan den gedigenhet och ambition som kan förväntas när fråga är om ett allvarligt brott som till exempel ett oprovocerat personrån. Många andra grova brott mot person kan också vara tveksamma att hänföra under kategorin snabbförfarande.

Tekniken och fullgoda brottsplatsundersökningar är allt viktigare i takt med att vittnen ofta kan vara svårfunna. Det är ibland berättigad kritik som kan riktas mot genomförda brottsplatsundersökningar. Även förhörstekniken och för den delen även förhörstaktiken är ofta en viktig framgångsfaktor som kräver att central förhör aldrig bör vara av ad hoc-karaktär.

Allt detta medför att BOJ – om än klart positiva till ett skyndsamt utredningsförfarande med möjlighet till en snabb lagföring där det finns förutsättningar för sådan – vill uttrycka en viss återhållsamhet i entusiasm så att kvaliteten inte åsidosätts. För vi får aldrig glömma att ett svagt utredningsresultat inom straffrätten nästan alltid missgynnar målsägandesidan medan den misstänkte eller eventuellt åtalade kan gynnas av att utredningen har sådana brister att åklagaren inte förmår fullgöra sin viktiga bevisbörda.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande
sven-erik.alhem@boj.se

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare
fredrik.mellqvist@boj.se